

EPC projektů v Česku rychle přibývá. Loni ušetřily přes 400 milionů korun, klimatické cíle EU mohou zájem ztrojnásobit

23.5.2024 - Veronika Krejčí, Evelyn Hružová | Ministerstvo životního prostředí ČR

Projekty garantovaných úspor energie (EPC) se stávají stále populárnějšími a efektivnějšími nástroji pro snižování energetické náročnosti budov a další infrastruktury a pro dosažení cílů v oblasti dekarbonizace české ekonomiky.

V souvislosti s klimatickými cíli Evropy se očekává, že poptávka po projektech úspor ve všech oblastech - včetně EPC metody - se nejméně ztrojnásobí.

Využití metody EPC (Energy Performance Contracting) není v českém prostředí žádnou novinkou - první projekty byly realizovány již před 30 lety. EPC je využíváno v soukromé i veřejné sféře, která díky vývoji legislativy a standardizaci dnes dominuje. Více než 90 % EPC projektů se uskuteční na objektech měst, obcí, krajů a jejich či státních příspěvkových organizací.

Až trojnásobný nárůst

Podle údajů Asociace poskytovatelů energetických služeb (APES) v roce 2023 překročila roční úspora z EPC projektů 400 milionů korun a kumulovaná úspora dosáhla více než 6 miliard korun. Skutečnou celkovou úsporu z EPC projektů v ČR přepočtenou na aktuální ceny a zahrnující i projekty, kde již garantovaná období skončila, pak asociace odhaduje na více než 10 miliard korun.

V příštích letech by mohl zájem o metodu EPC v ČR ještě vzrůst. „V souvislosti s klimatickými cíli Evropy a závazky ČR z nich plynoucích se očekává, že se poptávka po projektech energetických úspor ve všech oblastech ekonomiky znásobí, mělo by to být až trojnásobně nebo více. To by se mělo proporcionálně odrazit i v poptávce po EPC,” uvedl **předseda Asociace poskytovatelů energetických služeb (APES) Miroslav Marada.**

Obecně jsou projekty EPC hojně využívány na budovách škol, kulturních zařízeních, či dalších objektech veřejného sektoru. Aktuálně je jednoznačným lídrem oblast infrastruktury ve zdravotnictví.

Dlouhodobě ve svých dotačních programech podporuje EPC projekty Ministerstvo životního prostředí prostřednictvím Státního fondu životního prostředí ČR. „Vidíme v metodě EPC, zejména u velkých projektů, jako jsou energetické renovace nemocnic, škol nebo státních institucí, smysl. A to díky značným úsporám, které mohou být až třetinové oproti stavu před rekonstrukcí. Navíc je tam záruka na dosažení úspor a také na to, že se vložené peníze vrátí zpět. Nejde jen o dlouhodobé snížení spotřeby energie a vytápění, ale třeba i o snížení spotřeby vody. V současnosti máme vyhlášené čtyři výzvy na snížení energetické náročnosti veřejných či církevních budov nebo budov z neziskového sektoru v Operačním programu Životní prostředí (OPŽP) a Modernizačním fondu, kde je na to 10 miliard. Další projekty podporujeme z Národního plánu obnovy (NPO). A zvýhodňujeme ty projekty, které se rozhodnou využít metody EPC - získávají navíc 5% bonus, což například při stamilionových částkách není zanedbatelné. Celkem jsme z OPŽP, Modernizačního fondu a NPO podpořili, a ještě plánujeme podpořit 87 EPC projektů a to částkou 3,3 miliardy korun. Většina jsou z oblasti zdravotnictví. Jde třeba o Psychiatrickou nemocnici Kosmonosy, Psychiatrickou nemocnici Dobřany či Nemocnici na Homolce. Kumulativní roční úspora je 46 milionů korun. Z Národního

*plánu obnovy jsme pak podpořili tři nemocnice s metodou EPC – FN Bulovka, FN u sv. Anny v Brně a FN Olomouc,” řekl **ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL)**.*

Aktuálně byl s podporou programů Ministerstva životního prostředí dokončen jeden z největších projektů EPC v Česku ve zdravotnickém zařízení – v památkově chráněném areálu Psychiatrické nemocnice Bohnice – za zhruba 600 milionů korun. Z toho byla dotace od Státního fondu životního prostředí ČR v rámci OPŽP a Nové zelené úsporám ve výši 533 milionů korun.

*„Rozsáhlou rekonstrukci jsme dokončili v rekordně krátkém čase osmnácti měsíců. Obnovou prošla hlavní výměňiková stanice včetně záložního zdroje, bylo položeno 9,5 km nových rozvodů, instalováno 54 objektových výměňikových stanic nebo nový systém měření a regulace. Vyměnili jsme přes 3 tisíce historických oken a dveří a zateplili více než 20 000 metrů čtverečních konstrukcí,” upřesnil **Eduard Paulík, jednatel společnosti D-energy**, která projekt společně s Veolia Energie ČR realizovala.*

Úspora nákladů za energie a vodu je v tomto případě garantována po dobu deseti let a má dosáhnout 167 milionů korun. Tyto prostředky tak může nemocnice investovat do dalšího zkvalitnění péče o své pacienty. Množství oxidu uhličitého, který za tuto dobu nezatíží životní prostředí, je vyčísleno na téměř 60 tisíc tun.

Vedle zdravotnických zařízení se o metodu EPC začínají zajímat i další resorty. U nich však přetrvává jedna z posledních legislativních bariér – dle zákona o rozpočtových pravidlech nelze EPC projekty organizačních složek státu financovat dodavatelským úvěrem.

„Dle studie Deloitte ve třech čtvrtinách budov ústředních vládních institucí nedochází k efektivnímu nakládání s energií a stát tak přichází o zhruba 500 milionů Kč ročně. Pracujeme s odhadem, že budov organizačních složek státu, které by potřebovaly modernizovat, je asi 700. Současným tempem by proces jejich modernizace mohl skončit až někdy kolem roku 2060, což ale neodpovídá závazkům plynoucím z evropské směrnice EED. Odstraněním bariéry pro dodavatelské financování by se modernizace značně zrychlila,” dodal předseda APES Miroslav Marada.

„Dávalo by to smysl. Dlouhodobě prosazují, aby se tato překážka v renovacích organizačních složek státu, což jsou soudy, Muzea Policie ČR nebo Akademie věd, odstranila. Je to ale zákon v gesci Ministerstva financí,” doplnil ministr Hladík.

Další cesty k úsporám

Metoda EPC je výhodná pro budovy s vysokou energetickou náročností, tedy spotřebou energie, jako jsou průmyslové objekty, kancelářské budovy nebo budovy veřejných institucí. Výhodou je, že projekt lze koncipovat jako soubor individuálních či komplexních opatření na více budovách, jedním projektem a jednou žádostí o podporu z programů Ministerstva životního prostředí nebo Státního fondu životního prostředí ČR.

Projekty garantovaných úspor sledují trendy v energetice a postupně se jejich součástí stává efektivní využití obnovitelných zdrojů, práce se spotovými cenami či služby výkonové rovnováhy. Díky kvalitnímu energetickému managementu jsou ESCO společnosti schopny pružně reagovat na aktuální výzvy včetně ESG (environmentální, sociální a správa společnosti) a strategii dekarbonizace české ekonomiky.

Budovy, které využívají aktivní energetický management, stále častěji doprovázený prvky umělé inteligence, pak mohou díky energetické účinnosti a snížení emisí CO₂ pomoci snáze dosáhnout cíle EU snížit emise skleníkových plynů o 55 % do roku 2030.

O EPC:

EPC jsou energetické služby, jejichž obsahem je návrh, vyprojektování a realizace investičních úsporných opatření v existující budově či areálu s garancí návratnosti investic a s dodavatelským úvěrem. Realizaci hradí dodavatel, zákazník ji splácí následně z garantovaných úspor, třeba až dvanáct let, a nemusí tak řešit financování. Tam, kde by byla návratnost energeticky úsporných opatření delší, lze využít kombinaci EPC a dotace.

Projekt je spolufinancován z prostředků EU – fondem soudržnosti v rámci Operačního programu Životní prostředí.

Kontakt pro novináře: KNOWLIMITS, Evelyn Hružová, +420 731 466 749, hruzova@know.cz

https://www.mzp.cz/cz/news_20240523_EPC-projektu-v-Cesku-rychle-pribyva-Loni-usestrily-pres-400-milionu-korun